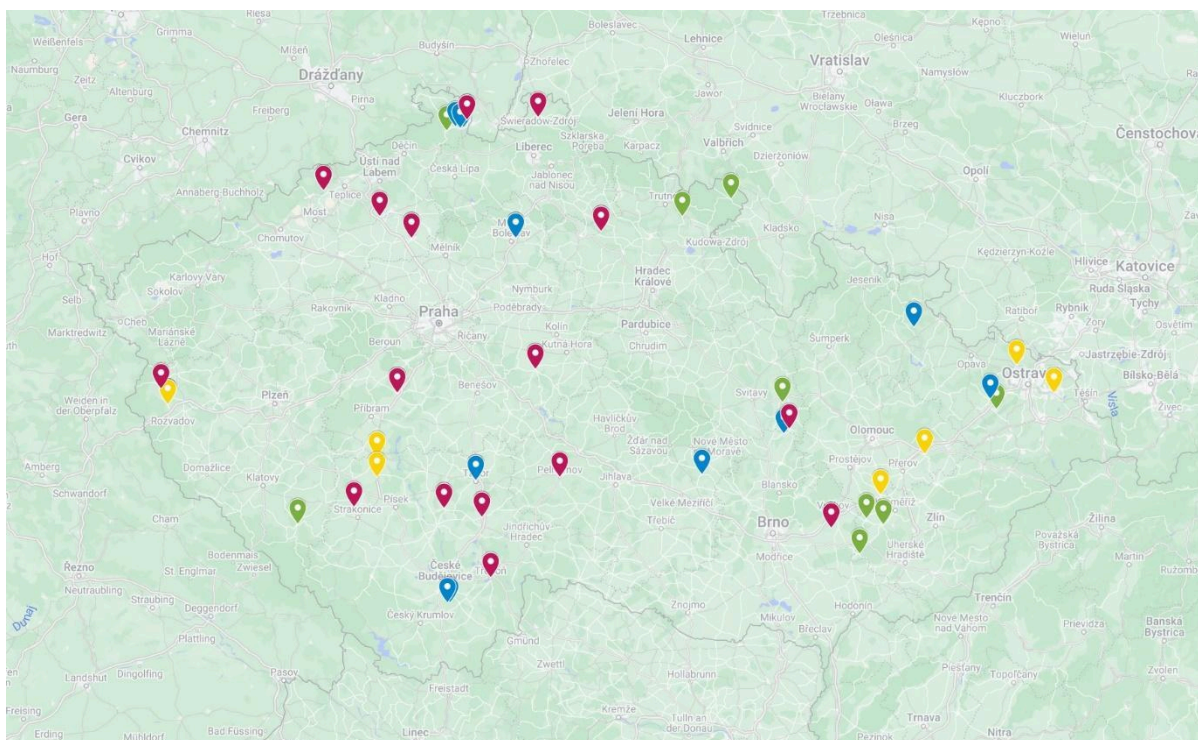

Návrhy k návratu 10 % ESF+ alokace pro MPSV

1) Kvalita poskytování sociálních služeb (nejen registrované sociální služby, ale služby zacílené na sociální práci se zranitelnými skupinami)

Doposud veškeré výzvy cílí pouze na střešní organizace, běžné NNO od začátku programového období v této oblasti na nic nedosáhnou. Sociální pracovníci čelí už od pandemie Covid-19 zvýšenému stresu a tlaku na základě rostoucí chudoby a vyloučení rodičů samoživitelů i celých rodin, seniorů a dalších zranitelných skupin. Pracovníků je obecně nedostatek a je nutné zvýšit péči o tyto zaměstnance formou metodické podpory, nástrojů pro zefektivnění jejich práce a zastřešení jejich práce tak, aby se mohli plně soustředit na klienta a na svou práci. Podpora spolupráce pracovníků a organizací při řešení různých problémů klienta např. case management.

V aktuální zprávě Charity Česká republika *Caritas CARES 2023*¹ stojí, že 49 % respondentů hlásí nějaký typ zhoršení v dané oblasti oproti předchozímu roku. Co se týče dostupnosti péče, 34 % respondentů uvedlo, že někteří klienti na péči vůbec nedosáhnou. Do budoucna tak lze očekávat další zhoršení situace spolu s tím, jak bude růst poptávka po těchto službách. Celých 10 % respondentů pak samo od sebe v dotazníkovém šetření uvádělo, že je kapacita služeb nedostatečná (tato otázka nebyla přítom specificky zjišťována).

Mapa pokrytí charitních sociálních služeb (fialová – odborné poradenství v terénu, žlutá – odborné poradenství v ambulanci, modrá – pečovatelské služby, zelená – asistenční služby)

¹ Odkaz na zprávu Caritas CARES 2023:

<https://www.charita.cz/jak-pomahame/advokacni-cinnost/socialni-oblast/caritas-cares/>

2) Dluhové problematika a poradenství

Pokud se v blízké budoucnosti podaří ratifikovat evropskou směrnici 2019/1023 a snížit dobu oddlužení na tři roky tak, aby bylo dostupné pro všechny, kdo ho potřebují a mají zájem svou situaci aktivně řešit, bude nezbytné navýšit kapacity pracovníků, kteří se předluženými lidmi budou zabývat.

Například dluhové poradny organizace Člověk v tísni v minulém roce pracovaly s 15 tisíci klienty v osmi krajích, přičemž nejčastějším tématem byly dluhy, bydlení, dávky a potravinová pomoc. Jako zásadní se ukazuje pracovat na dluzích a prevenci ztráty bydlení, jelikož ubytovny jsou často plné a nevyhovující a sociální bydlení nedostatečné. Za každým klientem jsou pak ještě další členové domácnosti, často děti, které končí zbytečně na ubytovně, čím se jim zásadně snižují životní šance a aspirace, dochází k předčasnému odchodu ze vzdělávání – v důsledku se tak vytváří další zátěž pro sociální systém do budoucna.²

Jelikož je v krajích pouze omezená nabídka úvazků ze strany poskytovatelů, nelze pomoci více klientům a ti jsou pak nuceni čekat s dluhovými zakázkami i několik týdnů. V regionech s horší dostupností je nutné za klienty přímo dojíždět nebo volit, kdo bude v danou chvíli obslužen. Investice do sociální práce skrze ESF+ je tak proto namístě v nezkrácené podobě.

V Česku se dle posledních údajů nachází asi 640 tisíc osob v exekucích, z toho 400 tisíc pak v exekucích vícečetných³. Státu dle propočtů takto uniká na odvodech až 12 miliard korun ročně, značná část předlužené populace se potom nachází v produktivním věku 30 až 60 let. Těmto lidem tak hrozí reálný propad do chudoby v důsledku jejich vyřazení ze systému sociálního pojištění.

V průměru 70 % klientů odborných poraden CHČR je zatíženo alespoň jednou exekucí, ve srovnávaném období mezi lednem 2022 a lednem 2023 došlo k 30 % nárůstu počtu klientů těchto poradenských zařízení.⁴

Nakonec není pro nikoho dobře, pokud klienti (jednotlivci, rodiny i senioři) zůstávají v předlužení a jedinou formou přežití je nechat se „vláčet“ byznysem s chudobou (různé podoby práce na černo, nevhodné bydlení bez příslušných dokumentů typu nájemní smlouvy, potvrzení o uhrazení bydlení apod.). Takových příkladů z praxe máme celou mnoho.

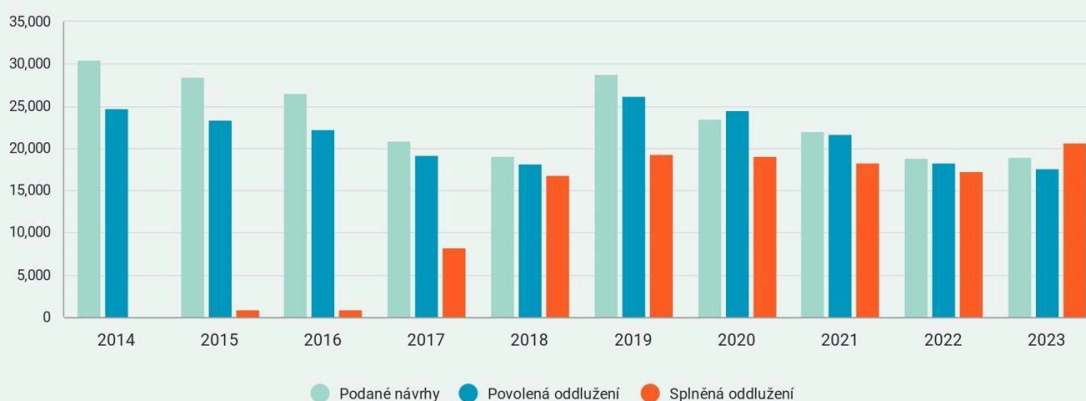
---

² <https://www.mapavzdelavani.cz/>

³ <https://statistiky.ekcr.info/statistiky>

⁴ Viz zpráva Caritas CARES 2023

Vývoj počtu oddlužení 2014 – 2023

Graf pochází z webu *Institutu prevence a řešení předlužení*

3) Podpora dětí v jejich přirozeném prostředí

Situace mnoha rodin se čím dál více zhoršuje a jejich členům hrozí propad do chudoby – projevy toho jsou, že děti přestávají chodit do školy, nemají často potřebné vybavení a pomůcky. Zároveň tyto rodiny potřebují pomoc na trhu práce, s bydlením, vyřízením sociálních dávek, výchovou dětí a získáním sociálních kompetencí. S tím, jak přestává efektivně fungovat OSPOD se čím dál větší počet dětí nachází v závažných situacích bez pomoci.

Pokrytí sociálně-aktivizačními službami pro rodiny je velmi nedostatečné, v mnoha lokalitách tyto důležité služby zcela chybí; z referování řady respondentů vyplynulo, že tyto klíčové služby byly zcela zrušeny z důvodu nedostatečné ochoty je financovat.

Je tak nutné více rozšířit služby podpory rodin, a to zejména v dnešní situaci, kdy významně narostl počet rodin s dětmi, zápasících s chudobou a vyloučením (sociálně-vyloučené lokality se dále rozšiřují). Současně s tím je nutné myslet na podporu a integraci rodin, které se u nás ocitly kvůli válce na Ukrajině.

Dle aktuálních dat PAQ Research z ledna 2024 se počet domácností v příjmové chudobě pohybuje kolem 12 %, poslední dva roky jde o relativně stabilní číslo. Počet nízkopříjmových domácností bez větších úspor poté dosahuje podobně stabilních 17 %. Ohrožené typy domácností přesto dávají za bydlení necelou polovinu příjmů, i s potravinami se dostanou až na 68 % příjmů.⁵

V Česku žije asi 2 miliony dětí, z toho 360 tisíc žije v příjmové chudobě a 300 tisíc je ohroženo zanedbáváním. V bytové nouze se nachází přibližně 154 tisíc lidí, z toho 40 % tvoří děti.⁶

⁵ <https://data.irozhlas.cz/zivot/typologie/>

⁶

<https://www.8000duvodu.cz/blog/zprava-o-stavu-pecce-o-ohrozene-deti-v-cr-v-roce-2023-prevence-ohrozeni-di-tete-stale-achillovou-patou> +

Nelze opomíjet ani děti vězněných rodičů. Je důležitá maximální možná podpora komunikace dítěte s rodičem ve výkonu trestu, a to jakoukoli formou (osobní návštěvy, jak ve výkonu trestu, tak mimo něj; telefonické či on-line spojení). Neméně důležitá je pak i podpora rozvoje rodičovských kompetencí vězněných osob. Udržování kontaktu dítěte s vězněným rodičem je v nejlepším zájmu dítěte. Odchod rodiče do vězení totiž výrazně ovlivňuje psychické, emocionální, sociální a vzdělávací aspekty života dítěte. Děti odsouzených rodičů jsou např. až 4x více ohrožené rizikem traumatu. Systémová ochrana a podpora dětí vězněných rodičů však chybí, neboť tyto děti nejsou považovány za ohrožené v rámci stávajících systémů sociální péče. Řada dětí je nucena nést velmi závažné dopady uvěznění rodiče bez potřebné pomoci a podpory. Odchodem rodiče do vězení přichází dítě o jeden z nejdůležitějších vztahů. Uvěznění se tak stává další komplikací, která vede k omezení či ukončení vztahu s vězněným rodičem.⁷

4) Podpora dětí 15+ a mladých dospělých ve vzdělávání

Zmíněnou podporu je třeba nasměrovat napříč celou republikou, nikoliv pouze do vybraných regionů, jak tomu nyní u připravované výzvy. Mladí lidé s potřebou podpory se nacházejí po celé republice a je velmi důležité je zavčas podchytit a umožnit jim kvalitní vzdělání.

Děti a mládež jsou budoucností této země a celé Evropy, mělo by být proto prioritou jejich udržení ve vzdělávacím systému. Zejména u dětí postižených chudobou nezdědka chybí motivace pro vzdělávání; v případě, že děti nemají zajištěné stravování, učebnice a pomůcky, jelikož jim je rodiče nejsou schopni zajistit, setkávají se poté často s negativním hodnocením a ústrkům, dochází k záškoláctví, a to vše má následně nepříznivý dopad na život a budoucnost mladistvého.

Z údajů Eurostatu vyplývá, že čím vyšší byla úroveň vzdělání rodičů, tím nižší byl podíl dětí ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením: u dětí, jejichž rodiče měli nízkou úroveň vzdělání, činil tento podíl 61,9 % ve srovnání s 10,2 % u dětí, jejichž rodiče měli vysokou úroveň vzdělání.⁸

5) Podpora integrace a práce s cizinci

Především je zde myšlena podpora v bydlení, získávání a udržení adekvátního zaměstnání, celková integrace těchto lidí do české společnosti. Je nutné se zavčas zaměřit na příchozí (úplné i neúplné rodiny, jednotlivce) a dlouhodobě se jim věnovat. Nelze předpokládat, že za tak krátkou dobu mohly být vyřešeny všechny obtíže spojené s jejich příchodem.

V roce 2024 dochází k zásadnímu krácení finanční podpory na integraci cizinců, včetně ukrajinských uprchlíků. Tato změna podpory má zásadní dopad na možnosti a schopnost uprchlíků a migrantů se lépe integrovat do české společnosti. Ve zprávě *Integrace ukrajinských uprchlíků: 2 roky poté a výhled na 2024+* jsou ilustrována rizika, která mohou nastat pokud se současné problémy budou prohlubovat, nebo nastanou nové jako důsledek nedostatečné podpory integrace. Pilířů integrace je více, mezi zásadní patří výuka českého jazyka ("V běžných situacích se domluví 57 % dětí. Je vhodné posílit výuku češtiny").⁹

⁷ Závěrečná zpráva výzkumného projektu „Rodičovství za mřížemi“

⁸

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Children_at_risk_of_poverty_or_social_exclusion#Key_findings

⁹ https://www.pagresearch.cz/content/files/2024/02/PAQ_Hlas_Ukrajincu_Dva_rocky_pote-2.pdf

Úspěchem v rámci integrace je, že v ČR již 72 procent ekonomicky aktivních uprchlíků pracuje, většina dětí je v systému školní docházky a neustále roste počet uprchlíků, kteří žijí v nájemním bydlení. Problémem ale zůstává nevyužití jejich kvalifikace, práce v nejistých pracovněprávních vztazích a nestabilní finanční situace. Bariérou na trhu práce zůstává nedostatečná znalost českého jazyka. Ta je zapříčiněna zejména tím, že uprchlíci většinu času tráví v nízkopříjmové a nejisté práci.¹⁰

Počet cizinců v ČR se rok od roku zvyšuje, je proto potřeba tento vývoj vzít v potaz při dlouhodobém plánování o rozložení finančních prostředků.¹¹ Integraci je třeba především vnímat jako investici do českého státu a jeho společnosti. Jde o dlouhodobý proces, který ale prospěje oběma stranám.¹²

6) Podpora sociálních služeb péče

Podporu je nezbytné nasměrovat zejména do oblastí, v nichž nejsou dosud dostupné a kde chybí dostatek kvalifikovaných pracovníků (v poměru k počtu zájemců o takovou sociální službu). V rámci doporučeného postupu Evropské komise strategie v oblasti péče je také doporučeno zajistit dlouhodobou péči v domácím prostředí starým lidem a osobám se zdravotním postižením.

Vzhledem k tomu, že v ČR jsou doposud místa, kde dosah sociálních služeb péče není (viz mapa pokrytí níže), je důležité iniciovat vznik těchto služeb a zamezit tím předčasnému odchodu starších osob a osob se zdravotním postižením do pobytových služeb, jejichž rozpočet je obecně nákladnější a zároveň je standard života pro jejich uživatele méně komfortní oproti domácímu prostředí.

Složka péče zároveň absentuje v celém segmentu sociálních služeb poskytujících pomoc lidem bez domova, jejíž populace stárne a dlouhodobě vykazuje významně zhoršený zdravotní stav oproti populaci běžné. Podpora dílčího zajištění složky péče v těchto službách by znamenala efektivní posun a zároveň příležitost ověření budoucího systémového řešení.

Na základě šetření CHČR 49 % respondentů uvedlo, že se nějakým způsobem zhoršila situace oproti roku 2022, nejčastější uváděnými problémy byla péče o sebe, péče o seniora v rodině či obecně soběstačnost, finance dávky a dluhy.¹³

---

¹⁰

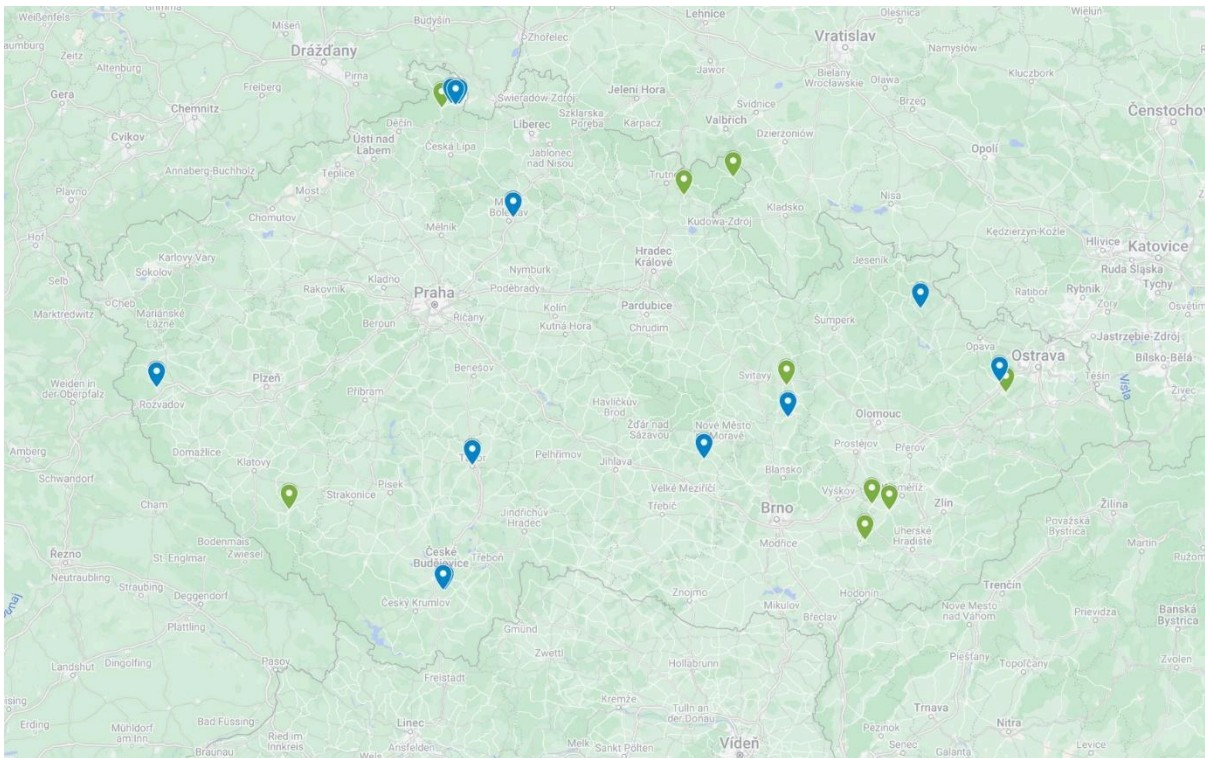
<https://www.ferovamigracnipolitika.cz/wp-content/uploads/2024/02/Tiskov%C3%A11-zpr%C3%A11va-20.2.2024.pdf>

¹¹ <https://www.czso.cz/csu/cizinci/cizinci-pocet-cizincu>

¹²

<https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/integrace-jako-investice-nebude-to-rychle-ale-muze-to-prospet-vsem>

¹³ Viz zpráva Caritas CARES 2023

Mapa pokrytí charitních sociálních služeb (modrá – pečovatelské služby, zelená – asistenční služby)

7) Podpora odsouzených osob a jejich rodinných příslušníků

Dle zkušenosti pomáhajících organizací v oblasti vězeňství je nanejvýš efektivní poskytovat pomoc a podporu ve všech fázích – tedy již před výkonem trestu, v době výkonu trestu a po propuštění. Zároveň je třeba věnovat úsilí práci s rodinami odsouzených, které se sami tímto dostávají do složité situace. Dále je třeba se také více zaměřit na podporu alternativních trestů a současně rozvoj restorativních programů. Tyto téměř nejsou v rámci nevládního sektoru realizovány, přestože o nich již řadu let zákon o obětech hovoří. Dle dat [Vězeňské služby ČR](#) 7 z 10 propuštěných v průběhu života do vězení znovu vrací, je tak třeba se zaměřit na podporu jejich reintegrace do společnosti. V roce 2024 byl index uvěznění v Česku [181](#), tedy 3. nejvyšší v EU, obsazenost věznic je aktuálně na 97 % jejich kapacity a denní náklady na odsouzené vycházejí na více než 35 milionů korun.¹⁴

Neziskové organizace věnující se penitenciární a postpenitenciární péči tak hrají nezastupitelnou roli, avšak jejich činnost je dlouhodobě podfinancovaná. Jako příklad je vhodné uvést situaci spojenou s poskytováním probačních programů, jež mohou být uloženy jako určitá forma trestu či v rámci podmíněného odsouzení, popř. podmíněného propuštění z výkonu trestu. Konstantně dochází ke snižování jejich financování (formou dotačních titulů státu), což vede k tomu, že neziskové organizace, které je poskytují, tak nebudou moci činit i do budoucna, a to právě z důvodu nestabilního financování s dlouhodobou vizí, neboť právě to vede k jejich neudržitelnosti, přitom se ukazuje, že na osoby, které jimi prošly mají pozitivní vliv v mnoha oblastech života (od vytváření

pracovních návyků přes posilování finanční gramotnosti až po řešení otázek bydlení či závislosti); přispívají tedy k jejich nápravě, resp. resocializaci, lépe než (typicky) trest odnětí svobody. Probační programy vedou ke snižování vězeňské populace a snižování míry recidivy; v neposlední řadě pak i k úsporám ve státním rozpočtu, neboť představují levnější alternativu k uvěznění. Základem jejich efektivního fungování je však stabilní, státem garantované, financování, zajišťující jejich dostatečné kapacity a plošnou dostupnost ve všech regionech ČR. Náklady uvěznění a kriminality:

- Vysoké náklady uvěznění: přibližně 1 773 Kč/osoba/den, tj. celkově 12, 76 mld. Kč/rok
- Společenské náklady kriminality: 144 mld. Kč/rok (Jedná se o tzv. stínové ceny, které spočítal think-tank České priority, číslo za rok 2021)
- Společenské náklady recidivy: 67,6 mld. Kč/rok (Jedná se o tzv. stínové ceny, které spočítal think-tank České priority, číslo za rok 2021)
- Společenské náklady jednoho recidivisty: 51,9 mil. Kč, jedná se o celoživotní náklady (jedná se o tzv. stínové ceny, které spočítal think-tank České priority)¹⁵

8) Práce se závislými

Úsilí v této oblasti je směřováno na práci s dětmi, mladistvými i dospělými. Preventivní aktivity na školách, případně v jiných místech, kde je možná komunikovat s mladými lidmi a dětmi a zaměřit se na jejich motivaci k abstinenci, podporovat terénní a ambulantní služby, dále také harm reduction programy a další adiktologické služby.

Dle zářijového vystoupení zástupců 1. lékařské fakulty UK a VFN v Česku přes 100 tisíc dětí a mladistvých pije nadměrné množství alkoholu, 40 tisíc dospívajících kouří (jedná se o nadprůměrné číslo i v celoevropském srovnání); ke zhoršení závislosti přispěla právě i pandemie covidu-19. Aktuálně přibývá mezi dětmi závislost na nových látkách takto jsou kratom, HHC nebo nikotinové sáčky a elektronické cigarety.

Co se týče dospělé populace z dat Národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti vyplývá, že v české populaci jsou přibližně 2 miliony denních kuřáků, odhadem 1,5–1,7 milionu dospělých pije rizikově alkohol. Dále až 1,3 milionu dospělých spadá do kategorie problematické spotřeby psychoaktivních léků. Intenzivních uživatelů konopných látek je přibližně 400 tis., rizikových uživatelů nelegálních drog typu pervitin nebo opioidy je odhadem 45 tis. Téměř 200 tis. osob vykazuje známky problémového hraní hazardních her. Většina těchto osob pak dříve či později využije k řešení závislosti sociálních a sociálně zdravotních služeb, financovaných mimo jiné právě z ESF.

9) Podpora preventivních služeb v oblasti duševního zdraví (multitýmů)

Doposud není ukončen proces transformace psychiatrické péče a rovněž není dostatečné nastavení pomoci lidem s duševními problémy v běžném životě. Velmi vážným problémem je v současnosti nedostatek zejména dětských psychiatrů, psychologů a psychoterapeutů, běžně se setkáváme s pořadníky s čekací dobou až několik měsíců. V posledních dvou letech je registrován mimořádně vysoký nárůst poptávky zejména po pedopsychiatrické péči. Nabídka služeb je aktuálně zcela nedostačující, a to jak na poli lůžkové, tak i ambulantní péče.

---

¹⁵ Data pocházejí od Asociace organizací v oblasti vězeňství

Tato situace je přitom alarmující i v kontextu zprávy Národního úřadu pro duševní zdraví (NÚDZ) z října 2023, z níž plyne, že 4 z 10 oslovených žáků reportovalo známky střední až těžké deprese; 50 % žáků devátých tříd pak projevovalo známky zhoršeného duševního zdraví.¹⁶

Podle průzkumu vypracovaného PAQ Research na podzim 2023, dlouhodobě nejhorší stav duševního zdraví reportují lidé žijící v domácnostech, které jsou v těžké ekonomické situaci. V posledním půl roce bylo navíc pozorováno další zhoršení. Příznaky depresí a úzkostí jsou vysoké mezi lidmi, kterým po zaplacení nejnnutnějších výdajů zbývá 100 Kč na den (z 15 % na 29 %) nebo jsou v příjmové chudobě (z 15 % na 24 %). Úzkostí a depresí trpí častěji mladí lidé ve věku 18 až 34 let a matky v domácnosti s dětmi, jejichž psychické problémy se během epidemického uzavření výrazně zvýšily. Je zároveň pozorován i výrazný nárůst příznaků úzkosti a deprese u osamělých důchodců, na které dopadají ceny energií: z 5–10 % na podzim na 13–18 %.¹⁷

Dle šetření CHČR 71 % respondentů pozorovalo v minulé roce větší potřebu psychologické péče u dětí a mladistvých, toto přetrvává ještě z období covidu.¹⁸

10) Materiální deprivace a pomoc lidem v chudobě

Stále existuje mnoho osob z řad seniorů, osob se zdravotním postižením, samoživitelů, nízkopříjmových rodin i jednotlivců (včetně mladých lidí), kteří přes to, že vynaloží veškeré úsilí a vyřídí si potřebné sociální dávky, dokumenty apod., zůstávají bez příjmů, případně nemají volné finanční prostředky na jídlo, ošacení, hygienické prostředky a dostávají se rychle do spirály chudoby s tím, že nezřídka končí až na ulici.

Dokud nedojde k zásadní revizi dávkového systému, je nutné tyto osoby podpořit, pomoci jim s úhradou věcí k naplnění základních potřeb a nedopustit, aby propadali do předlužení a chudoby, odkud je obecně takto zasažené jedince mnohem nákladnější a náročnější vracet zpět do běžného života. Bylo by potřeba provést výraznější zjednodušení celého systému dávek, tuzemský systém je totiž velmi složitý, a tak i nepřehledný (například hned čtyři dávky – PNŽ, DNB, PNB, PND – řeší stejný typ chudoby); v zahraničí je přitom standardem 1 dávka na bydlení a 1 dávka na živobytí, případně kombinovaná dávka.

Vedle revize je nutné zaměřit se i na takzvaný fenomén *non-take up* (nečerpání dávek oprávněnými osobami), například dávku na dítě pobíralo v roce 2023 pouze 13 % oprávněných rodin. Podobě nízké je čerpání i další sociální dávky, příspěvku na bydlení (zde čerpá pouze 20 % oprávněných, z velké části kvůli administrativní složitosti). U cca 1/8 osob, čerpající PNB nebo PND dochází k vnitřnímu non take-up (domácnost v takovém případě nečerpá všechny dávky na které má nárok).

V neposlední řadě je také třeba napravit neadresnost dávek, v současné době má nárok i na příspěvek na bydlení i domácnost s příjmem 75 tisíc korun, také je třeba upravit normativy na bydlení.¹⁹

---

¹⁶

<https://www.nudz.cz/pro-media/tiskove-zpravy/narodni-monitoring-dusevniho-zdravi-deti-40-vykazuje-znamky-stredni-az-tezke-deprese-30-uzkosti-odbornici-pripravuji-preventivni-opatreni>

¹⁷ <https://data.irozhlas.cz/zivot/dusevni-zdravi/>

¹⁸ Viz zpráva Caritas CARES 2023

¹⁹ Všechna uvedená data pocházejí z prezentace Samuela Galana (PAQ Research), který se svým příspěvkem vystoupil na konferenci k představení zprávy Caritas CARES 2023 dne 19. března tohoto roku.

11) Zaměstnávání osob zranitelných na trhu práce

Klíčovými aktivitami jsou zde vytipování zaměstnavatele, domluva chráněného místa, podpora mzdy pracovníka, zajištění sociální podpory při udržení si pracovní pozice u daného zaměstnavatele, začlenění se do pracovního týmu, zvládnutí pracovních návyků, trávení volného času.

Existuje řada osob, které propadávají opakovaně na trhu práce, nejsou na trhu práce úspěšní z důvodů, že jsou pomalejší, méně si věří, jsou různě postižení, psychiatricky nemocní, opakovaně nemocní, závislí, propuštění z vězení, musejí častěji docházet k lékaři, případně mají opakovaně nemocné děti.

Jako klíčové se jeví provázání podpory zaměstnanců se sociální podporou; důležitá je zejména podpora provázejícího sociálního pracovníka, práce s klientem (nutnost založit si bankovní účet, finanční hospodaření, příprava do práce, zázemí pro odpočinek, přirozené kontakty, smysluplné volnočasové aktivity). Dále je důležité zřídít pracovní místa s variabilní pracovní dobou, s možností práci přerušit apod.

Aktuálně v Česku pracuje přes 70 tisíc lidí s handicapem u 3,7 tisíce zaměstnavatelů. Lidé se zdravotním postižením se snaží udržet si práci, pokud je to jen trochu možné. Vedle možnosti přivýdělků k invalidnímu důchodu je pro ně práce důležitá zejména proto, že neztrácejí mezilidské kontakty. Zaměstnavatelé jim také pomáhají při jednání s úřady.

Návrh na redistribuci 10 % alokace:

	Oblasti podpory	Alokace (CZK)
1.	Kvalita poskytování sociálních služeb	1 350 000 000
2.	Dluhové problematika a poradenství	670 000 000
3.	Podpora dětí (v rodinách/v přirozeném prostředí)	1 010 000 000
4.	Podpora mladistvých dospělých včetně dětí 15+ ve vzdělávání	500 000 000
5.	Podpora integrace a práce s cizinci	400 000 000
6.	Podpora sociálních služeb péče	480 000 000
7.	Podpora odsouzených a propuštěných osob (a jejich rodinných příslušníků)	340 000 000
8.	Práce se závislými, dětmi, mladistvými i dospělými	400 000 000
9.	Podpora preventivních služeb v oblasti duševního zdraví	680 000 000
10.	Materiální deprivace a pomoc lidem v chudobě	470 000 000
11.	Zaměstnávání osob zranitelných na trhu práce	400 000 000

Zpracováno v Brně dne 22. března 2024

Iva Kuchyňková, Jiří Vraspír

Iniciativa za rovnost, spravedlnost a lidská práva (IRSL)